

KARKALIN LUONNONPUISTON HOIDON JA KÄYTÖN ERITYISSUUNNITELMAT

- SUUNNITELMA LUONNONHOIDOSTA
- SUUNNITELMA KULTTUURIMAISEMA-ALUEISTA
- SUUNNITELMA OPASTEISTA JA RAKENTEISTA
- SUUNNITELMA PUISTON HUOLLOSTA

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
TUTKIMUSALUETOIMISTO

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
Tutkimusalue toimisto

KARKALIN LUONNONPUISTON ERITYISSUUNNITELMAT

- * LUONNONHOITOSUUNNITELMA
- * SUUNNITELMA KULTTUURIMAISEMA-ALUEISTA
- * SUUNNITELMA OPASTEISTA JA RAKENTEISTA
- * SUUNNITELMA PUISTON HUOLLOSTA

Hyväksytty ympäristö-
ministeriössä 26.1.1988

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
JOHDANTO	1
1. KARKALIN LUONNONPUISTON LUONNONHOITOSUUNNITELMA	2
1.1. Näköalapaikan alapuolella sijaitseva lehtimetsä	
1.2. Uddängen	
1.3. Triodia-ängän	
1.4. Punavalkun kasvupaikka	
1.5. Kevätaspektilajien suojelukohde	
1.6. Ohra-ahon niitty	
1.7. Eläimistön hoito	
1.7.1. Linnuston hoito	
1.7.2. Suorasuusulkukotilon löytöpaikka	
1.7.3. Hyönteislajiston säilyttäminen	
1.8. Näköalapaikat	
1.9. Luonnohoitotoimien vaikutusten seuranta	
2. SUUNNITELMA KULTTUURIMAISEMA-ALUEISTA	5
2.1. Tuomihiedan torpan pihapiiri	
2.2. Tuomioherranniitty, Vesimäenniitty, Ohra-aho	
2.3. Huvimajan paikka	
2.4. Miilunpohja, Kukinhuoneen torppa, Lepolan torppa, Kivetty lähde	
3. KARKALIN LUONNONPUISTON LUONNONHOITOSUUNNITELMAAN JA SUUNNITELMAAN KULTTUURIMAISEMA-ALUEISTA SISÄLTYVÄT KARTAT SEKÄ LUETTELO LUONNONHOITO- JA KULTTUURIMAISEMAKOHTEIDEN KUVIOISTA	6
4. KARKALIN LUONNONPUISTON SUUNNITELMA OPASTEISTA JA RAKENTEISTA	12
4.1. Opastuspaikat	
4.1.1. Pysäköintialue	
4.1.2. Vanhan torpan pihapiiri	
4.2. Levähdyspaikat	
4.2.1. Huvimajan paikka	
4.2.2. Uimaranta	
4.3. Opasteet	
4.4. Luontopolku	
4.5. Esite	
5. LIITTEET KARKALIN LUONNONPUISTON SUUNNITELMAAN OPASTEISTA JA RAKENTEISTA	15
6. SUUNNITELMA KARKALIN LUONNONPUISTON HUOLLOSTA	27
6.1. Jätehuolto	

6.2. Puunotto	
6.3. Karkalin yksityistie	
6.4. Pysäköintialue	
6.5. Huoltotie	
6.6. Muu huolto	
7. LIITTEET SUUNNITELMAAN KARKALIN LUONNONPUISTON HUOLLOSTA	28
8. KARKALIN LUONNONPUISTON LUONNONHOITO- JA KULTTUURIALUEIDEN HISTORIA..	34

JOHDANTO

Karkalin luonnonpuiston runkosuunnitelma vahvistettiin ympäristöministeriössä 27.11.1985. Runkosuunnitelmassa on määritelty luontopolun kulkureitti, opastuspaikkojen sijainti ja Karkalin luonnonpuiston esitteen luonne. Runkosuunnitelma määrittelee myös luonnonhoito- ja kulttuurimaisema-alueiden sekä historiallisten alueiden sijainnin, laajuuden ja alueiden hoidon tavoitteet.

Erityissuunnitelmien tarkoituksena on esittää tarkemmin ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen Karkalin luonnonpuiston pähkinäpensaslehtojen ja harvinaisten kasvien ja eläinlajien esiintymien säilyttämiseksi sekä kulttuurimaiseman ja historiallisten kohteiden hoitamiseksi.

Karkalin luonnonpuistossa pidettiin 15.-16.5.1986 katselmus, jossa määriteltiin puitteet erityissuunnitelmille. Katselmukseen osallistuivat professori Timo Koponen Helsingin Yliopistosta sekä Metsäntutkimuslaitoksesta ylimetsänhoitaja Reino Saarnio, aluemetsänhoitaja Reijo Jokinen, metsätaloudentarkastaja Juha Parkkonen, metsänhoitaja Eino Piri, fil.kand. Hilikka Heinonen, metsätalousinsinööri Kaija Hasunen, metsätalousinsinööri Erkki Viuhkonen ja vartija Erkki Eklund. Katselmuksen pohjalta suunnitelman on koontanut mti Kaija Hasunen.

Suunnittelun pohjana on luonnonsuojelun alueiden hoitotoimikunnan mietintö (1982:26). Suunnitelmassa on käytetty apuna metsikkökuviokarttoja vuodelta 1966 (Kalevi Vilen) ja vuodelta 1984 (Aimo Jokela) sekä Timo Koposen julkaisua "On the dynamics of vegetation and flora in Karkali Nature Reserve, southern Finland" (Annales Botanici Fennici s. 127-132, 137, 143, 176-177). Amanuenssi Ilmari Valovirta Helsingin Yliopistosta on antanut tietoa suorasuuskukotilosta. Professori Timo Koponen on toiminut asiantuntijana suunnitelmia laadittaessa.

Karkalin luonnonpuiston suunnitelmat tarkistetaan kymmenen vuoden kuluttua.

1. KARKALIN LUONNONPUISTON LUONNONHOITOSUUNNITELMA

Karkalin luonnonpuiston luonnonhoitoalueiden pinta-ala on noin 9 hehtaaria.

Luonnonhoitoalueita ovat kuusettumassa olevat pähkinäpensaslehdot metsikkökuvioilla 3, 8, 28, 32, 39, 46, 49 ja 83, harvinaisten kasvien ja eläinten uhanalaiset esiintymät (erityisesti kuviot 40 ja 85) ja näköalapaikat. (Kuvioiden numerot viittavat metsikkökuviokarttaan vuodelta 1984).

Pähkinäpensaslehdoista on poistettu kuusta vuosina 1966-1967. Kuusettuminen pyritään estämään siten, että kuuset poistetaan mahdollisimman nuorena tai jo taimivaiheessa. Kuusta täytyisi poistaa 5-10 vuoden väliajoin.

1.1 NÄKÖALAPAIKAN ALAPUOLELLA SIJAITSEVA LEHTOMETSÄ

kuvio nro 3, pinta-ala 0,80 ha

Kuviolla on lehmus-pähkinäpensasmetsä, jossa on kuusta noin 10 %. Kuusen poiston lisäksi voidaan poistaa joitakin nuoria koivuja.

1.2 UDDÄNGEN

kuvio nro 8, pinta-ala 1,30 ha

Rehevin pähkinäpensaslehdoista. Runkosuunnitelmassa rajattu kuusenpoistoalue on suurempi kuin hakkuissa 1966-67 toteutettu. Kuviolta poistetaan kuitupuumittainen ja sitä pienempi kuusi. Tukkipuiksi ehtineet kuuset jätetään, koska niiden varjostva vaikutus ei ole kovin suuri eikä niitä ole paljon. Alue oli aikaisemmin lehtoniittyä. Niittyä niitettiin toistuvasti ja se toimi myös karjan laitumena. Laidunnuksen loputtua kehittyi pähkinälehto, jossa pähkinäpensas kasvaa puistomaisesti ryhmittäytyneenä. Kesällä pähkinäpensaiden alla kasvaa kelta- ja valkovuokkoja, myöhemmin sinijuurta, vuohenputkea, tesmaa, imikkää, lehto-orvokkia, kevätlinnunhernettä, mustakonnanmarjaa ja lehtokortetta.

Uddängen on Charles Emil Boldtin niitystä käyttämä nimi. Hän teki kasvillisuus-analyysejä Karkalissa 1890-luvun alussa.

1.3 TRIODIA-ÄNGEN

kuviot nro 28, 32, 39, pinta-ala 2,40 ha

C.E. Boldt teki tutkimuksia myös tällä kaskesta syntyneellä niityllä 1890-luvulla ja nimesi sen Triodia-ängeniksi. (Triodia = Danthonia Decumbens, hina).

Vilenin mukaan alueella on ollut runsaasti pähkinäpensasta ja ylispuuna kuusta. Koponen mainitsee vuoden 1964 kasvillisuuskartoituksessa entisen pellon, joka on muuttumassa lehtometsäksi.

Myös tältä kuviolta poistetaan kuuset, jotka eivät ole ehtineet vielä tukkipuun mittaan, runkosuunnitelmassa olevan rajauksen mukaan.

1.4 PUNAVALKUN KASVUPAIKKA

kuvio nro 40, pinta-ala 0,20 ha

Karkalin luonnonpuistosta on löydetty kaikkiaan yksitoista kämmekkälajia. Näistä harvinaisin on punavalkku, jota tavataan Suomessa vain Lohjan seudulla.

Alue on raivattu vuonna 1984 ja se pyritään pitämään suhteellisen avoimena. Laji on esiintymisessään oikukas, viimeksi sen tiedetään kasvaneen Karkalissa vuonna 1974.

1.5 KEVÄTASPEKTILAJIEN SUOJELUKOHDE

kuviot nro 46 ja 49, pinta-ala 1,70 ha

Kuvion 46 on vallannut nuori kuusikko, joka poistetaan. Kiurunkannus ja iso käenrieska esiintyvät luonnonympäristössä. Keväällä kuvion läpi kulkevan puron varressa kukkivat myös valkovuokko, keltavuokko, sinivuokko ja kevätlinnunherne.

Kuviot pidetään vapaana kuusesta runkosuunnitelmassa osoitetun rajauksen mukaisesti. (Metsikkökuviokartta v. 1984).

1.6 OHRA-AHON NIITTY

kuvio nro 83, pinta-ala 1,5 ha

Kuviolla on ollut pelto, joka on myöhemmin metsittynyt ja muuttunut lehdoksi. Kaikki kuuset poistetaan, koska kuviollla kasvaa harvinaisia lehtokasveja (lehtoleinikki, lehtonurmikka, kevätlinnunsilmä) ja koska kuviota käytetään vertailukuviona polun toisella puolella sijaitsevaan vastaavaan lehtoon, josta ei ole poistettu kuusta. Suuria haapoja ei poisteta.

1.7 ELÄIMISTÖN HOITO

1.7.1 Linnuston hoito

Karkalissa on tehty pesimälinnuston linjalaskenta kesällä 1986. Puistossa pesii tuhatkunta lintuparia ja nelisenkymmentä lintulajia. Karkalissa esiintyvät runsaslukuisina monet lehtometsien lajit kuten kultarinta ja mustapääkerttu. Petolinnuista on puistossa tavattu kalasääski, mehiläishaukka ja nuolihaukka. Puistossa pesii myös pieni pähkinähakkikanta. Lehtokasvillisuuden hoitaminen kuusta poistamalla on tärkeää linnuston kannalta. Koska kasvillisuus on rehevää, on linnuston tiheys suuri. Myös alueen pitäminen rauhallisena lisää useiden lajien viihtymistä puiston alueella. Kolopesijät löytävät pesäpaikkoja Karkalin vanhoista lehtipuista.

1.7.2 Suorasuusulkukotilon löytöpaikka

kuvio nro 85

Karkalista on löydetty vuosisadan vaihteessa suorasuusulkukotilon (*Cochlodina orthostontna*) esiintymä. Esiintymä on tutkittu vuonna 1981, jolloin on tavattu vain yhden vanhan haavan rungolta ja sen lähiympäristöstä noin kymmenen yksilöä.

Kotilo elää vanhojen, kuoreltaan uurteisten haapojen rungoilla (läpimitta vähintään 40 cm) ja maahan pudonneilla suurilla haavan oksilla.

Karkalin luonnonpuiston alueelta ei poisteta vanhoja haapoja ja huolehditaan siitä, että puiston alueella on myös tulevaisuudessa riittävästi ikihaapoja.

1.7.3 Hyönteislajiston säilyttäminen

Karkalin luonnonpuistossa esiintyy sen otollisen pienilmaston johdosta useita lehdoille tyypillisiä hyönteislajeja, joista monet kuuluvat uhanalaisten eläinten luetteloon.

Runsas hyönteislajisto pyritään säilyttämään estämällä pähkinäpensaslehtojen kuusetuminen. Niityillä viihtyvien hyönteisten esiintyminen pyritään takaamaan niittämällä Tuomihiedan torpan pihaketo vuosittain.

1.8 NÄKÖALAPAIKAT

Runkosuunnitelman mukaan on näköalapaikkoja kuvioilla 3, 6 ja 17. Kuviolla 17 oleva näköalapaikka poistetaan, koska näköalasektorin alueelta on puunkorjuu erittäin vaikeaa ja koska luontopolulla on riittävästi näköalapaikkoja. Lisäksi puiden

poisto aiheuttaisi vaurioita maisemalle kohteen alapuolella kulkevalla polulla. Kuviolla 3 ja 6 sijaitsevat näköalapaikat säilytetään ja näkymä järvelle pidetään avoimena. Näköalasektoreilla sijaitsevia vaahteroita, tammia ja suuria lehmuksia ei kaadeta.

1.9 LUONNONHOITOTOIMIEN VAIKUTUSTEN SEURANTA

Kasvillisuuden ja eläimistön tilan seuranta järjestetään yhteistyössä yliopistojen ja Metsäntutkimuslaitoksen eri osastojen tutkijoiden kanssa. Puistossa on 130 pysyvää kasviston seurantakoealaa, jotka inventoidaan viiden vuoden välein.

2. SUUNNITELMA KULTTUURIMAISEMA-ALUEISTA

Tuomihiedan torpan pihapiiri ja ympäröivät niityt muodostavat kulttuurimaiseman. Historiallisia kohteita ovat huvimajan paikka, miilun pohja, torppien rauniot ja kivetty lähde. Kuvionumerot viittaavat metsikkökuviokarttaan vuodelta 1984.

2.1 TUOMIHIEDAN TORPAN PIHAPIIRI

kuvio nro 52, pinta-ala 0,30 ha

Torpan pihapiiri pidetään niittämällä avoimena. Niittäminen suoritetaan kahdesti vuodessa. Ensimmäinen niitto tapahtuu pitkään sänkeen alkukesästä silloin, kun sananjalka on noin 50 cm korkea ja toinen niitto niittylajien tuleennuttua. Tämä edistää niittylajien siementämistä ja torjuu suuria rikkakasveja. Niitetty heinä haravoidaan ja nostetaan seipäille vuorokauden kuluttua niitosta, jottei kasvien juuristo vahingoittuisi. Niityllä kasvaa ihmisen toiminnasta riippuvaisia kasvilajeja, kuten päivänkakkara, ruiskaunokki, kelta- ja paimenmatara ja mäkiminttu.

2.2 TUOMIOHERRANNIITTY, VESIMÄENNIITTY, OHRA-AHO

kuviot nro 45, 54 ja 84

Kuviot ovat olleet peltoja vielä vuonna 1964, jolloin luonnonpuisto perustettiin. Kuviot ovat olleet hiljalleen metsittymässä ja kehitystä pellosta metsäksi seurataan pysyvillä koelaoilla. Metsittyvien peltojen kasvillisuuden annetaan kehittyä rauhassa.

2.3 HUVIMAJAN PAIKKA

kuvio nro 6

Gustav Johansson rakennutti niemen kärkeen huvimajan vuonna 1902. Huvimajalle tehtiin aikoinaan pähkinänkeruuretkiä. Majasta on jäljellä nurkkakivet ja tiilistä rakennetun tulisijan jäännökset. Paikalle tuodaan pöytä-penkki-yhdistelmä ja maastoon asetetaan pieni opastustaulu, jossa kerrotaan huvimajan historiasta.

2.4 MIILUN POHJA kuviolla 28

KUKINHUONEEN TORPPA kuviolla 33

LEPOLAN TORPPA kuviolla 85 ja

KIVETTY LÄHDE kuviolla 85

Miilun pohja, torppien rauniot ja kivetty lähde kuuluvat luontopolun kohteisiin. Ne mainitaan esitteissä ja niiden viereen asetetaan kohdeopasteet.

Miilun pohjan kohdalta ei ole syytä poistaa puustoa, ettei alue rehevöityisi ja häviäisi näkyvistä. Hiiltä poltettiin Karjalohjalla Mustion ja Fiskarsin ruukkien käyttöön.

Torppien rauniot jätetään koskemattomiksi ja annetaan metsän kasvaa rauniolle.

Kivetty lähde pidetään siistinä ja tarpeen mukaan poistetaan puun taimet, jotka uhkaavat lähteen kiveystä.

3. KARKALIN LUONNONPUISTON LUONNONHOITOSUUNNITELMAAN JA SUUNNITELMAAN KULTTUURIMAISEMA-ALUEISTA SISÄLTÄVÄT KARTAT SEKÄ LUETTELO LUONNONHOITO- JA KULTTUURIMAISEMAKOHTEIDEN KUVIOISTA

KARTTA I Karkalin luonnonpuisto, metsikkökuviokartta v. 1966

KARTTA II Karkali vuonna 1883, 1890 ja 1964

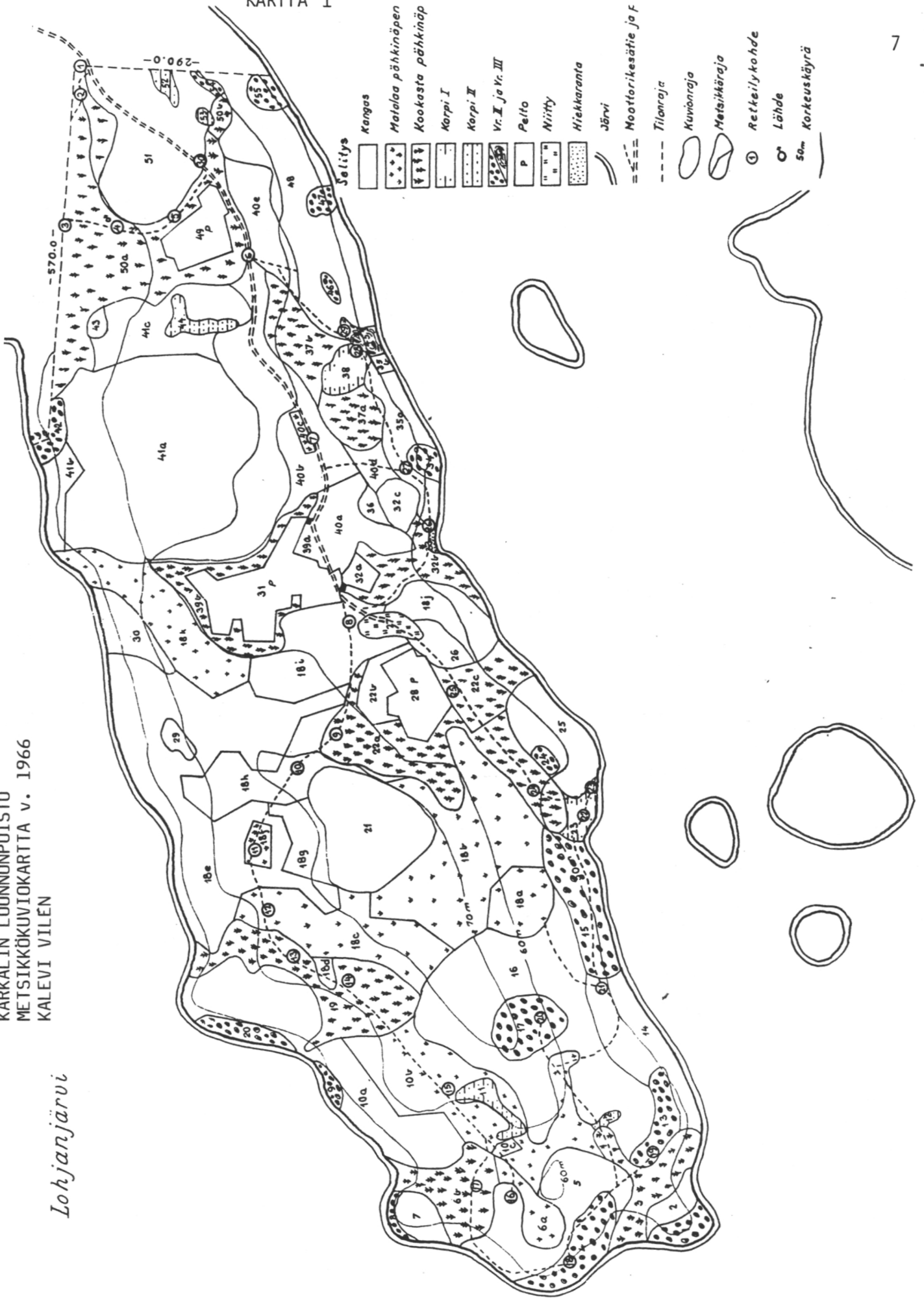
KARTTA III Kasvistokartoitus v. 1964

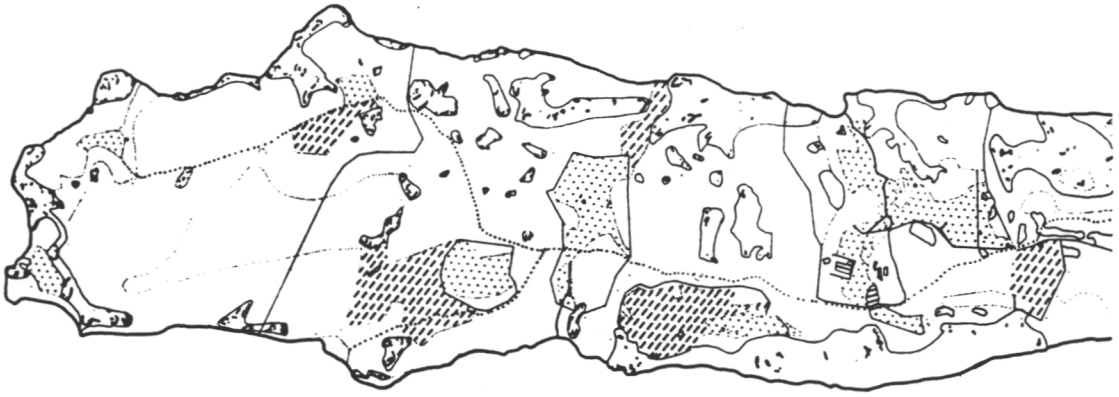
Kartta IV Karkalin luonnonpuisto, metsikkökuviokartta v. 1984

LIITE I Luettelo luonnonhoito- ja kulttuurimaisemakohteiden kuvioista

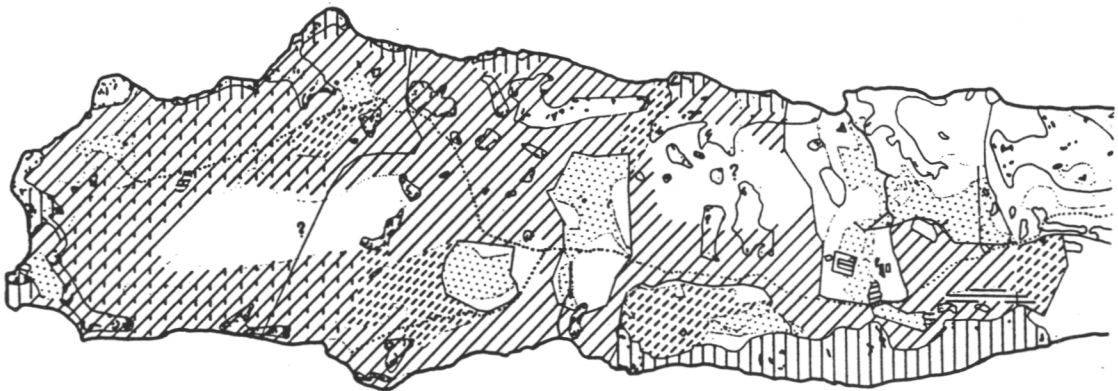
Lohjanjärvi

KARTTA I

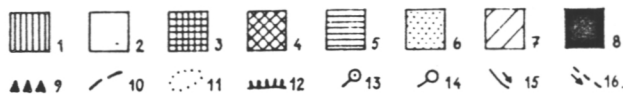

KARKALI NOIN VUONNA 1890

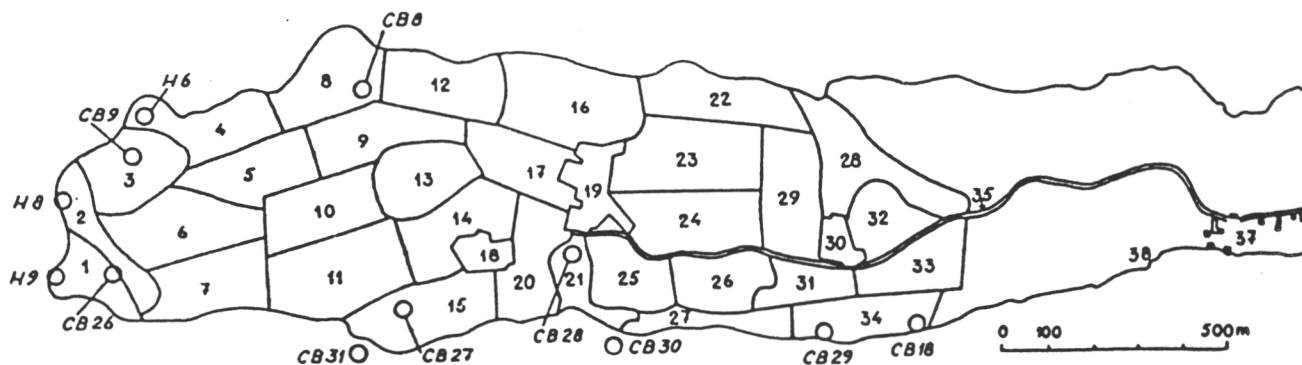

1=niitty 2=kaskialue 3=koivuvaltainen alue 4= koivu-mänty-sekametsä
5=mäntymetsä 6=kivinen ja kalliainen alue 7=suo

KARKALI VUONNA 1964

1=kangasmetsä 2=MT, OMT 3=lehtometsä 4=soistunut lehtometsä 5=suo 6=niitty
7=pelto 8=kallio/kalliokasvillisuutta 9=suurimmat avokalliot 10=kärkytie
11=avohakkuu 12=tervaleppä 13=lähde 14=pohjaveden tihkuma-alue 15=lähdepuro
16=kesällä kuivuva puro

LYHYT KUVAUS KUVIOITTAIN

1. Avokallio, rehevä lehmus-pähkinäpensas metsä, pieni alue kuivaa kangasmetsää, sorainen ranta, jossa tervaleppää.
2. Kiviä ja avokalliota, rinteessä kangasmetsää ja tuoretta isokivistä kangasmetsää.
3. Rehevin lehdoista (lehmus-pähkinäpensas). Rannalla kivi- ja sorarantaa, matalia kallioita.
4. Kivi- ja hiekkarantaa, mustikkatyypin (MT) ja käenkaali-mustikkatyypin (OMT) metsää. Matalia kallioita.
5. OMT-metsää, suo.
6. Lehtoa, OMT, MT.
7. MT ja kuivakangas, jossa osassa suoritettu äskettäin voimakkaita hakkuita, kivikkoinen ranta, lähteen kostuttama alue.
8. Kivinen tai sorainen ranta, kuivaa ja tuoretta kangasmetsää, pelto, joka muuttumassa lehtometsäksi.
9. Enimmäkseen MT-metsää, pieni lehtoalue.
10. MT-metsää, pieni kuivan kankaan alue.
11. MT-metsää, voimakkaasti hakattu kuiva kangas. Matala kallioharjanne lähellä kivistä rantaa.
12. MT-metsää, kivinen ja kallioinen ranta.
13. Suuri hakkuualue luonnonpuiston korkeimmalla kohdalla.
14. OMT, lehto.
15. Ranta on hienojakoista maata ja tulvamaalla kasvaa tervaleppämetsikkö. OMT; lehto ja kuivan kankaan metsää. Pieni avokallio.
16. Ranta, jossa kallioita, kiviä ja soraa, korkea kallio, MT-metsää.
17. MT-metsää, joka osittain hakattu.
18. Pelto.
19. Pelto.
20. Niitty, jossa Tuomihiedan torpan rauniot, rinteessä kuivaa ja tuoretta kangasta, kivinen ranta.
21. Lehtometsää puron varrella, hiekkaranta.
22. Kallioinen ranta, kalliometsikkö. Matalia kallioita.
23. Suurin osa MT-metsää, pieniä lehto-alueita, peiniä avokallioita.
24. MT-metsää ja pieni alue lehtoa, soistuva tuorekangas.
25. MT-metsää, rinteessä kuivaa kangasta, pieni avokallio, lammikko.
26. Lehto ja MT-metsää, tervaleppää, useita paikkoja, joissa pohjavesi nousee pintaan.
27. Rinteessä kivistä ja kallioista kuivaa kangasmetsää.
28. Lehtometsä, aikaisemmin pelto. Matala kallio.
29. Soistuvaa kangasmetsää, lammikoita.
30. Pelto.
31. MT- ja OMT-metsää.
32. Pääosin MT-metsää. Myös pieni alue lehtoa.
33. MT-metsää, suometsää, jossa lammikoita.
34. Kuten kuvio 27.
35. Kärkytie.

Numerot "H6-H9" ja CB-CB31" ovat paikkoja, joista on kasvistomuistiinpanoja 1890- ja 1980 luvuilta.

KARKALIN LUONNONPUISTO

METSÄKÖKUVIOKARTTA 1984

Lohjanjärvi

OHRA-AHON NILITTY

VESIMÄENNILLITY

OHRA-AHO

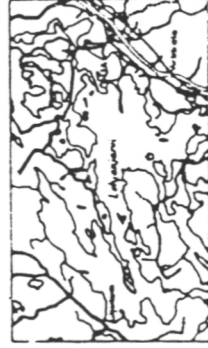
TRIODIÄNGEN

UDDÄNGEN

TUOMIOHERRAN NILITTY

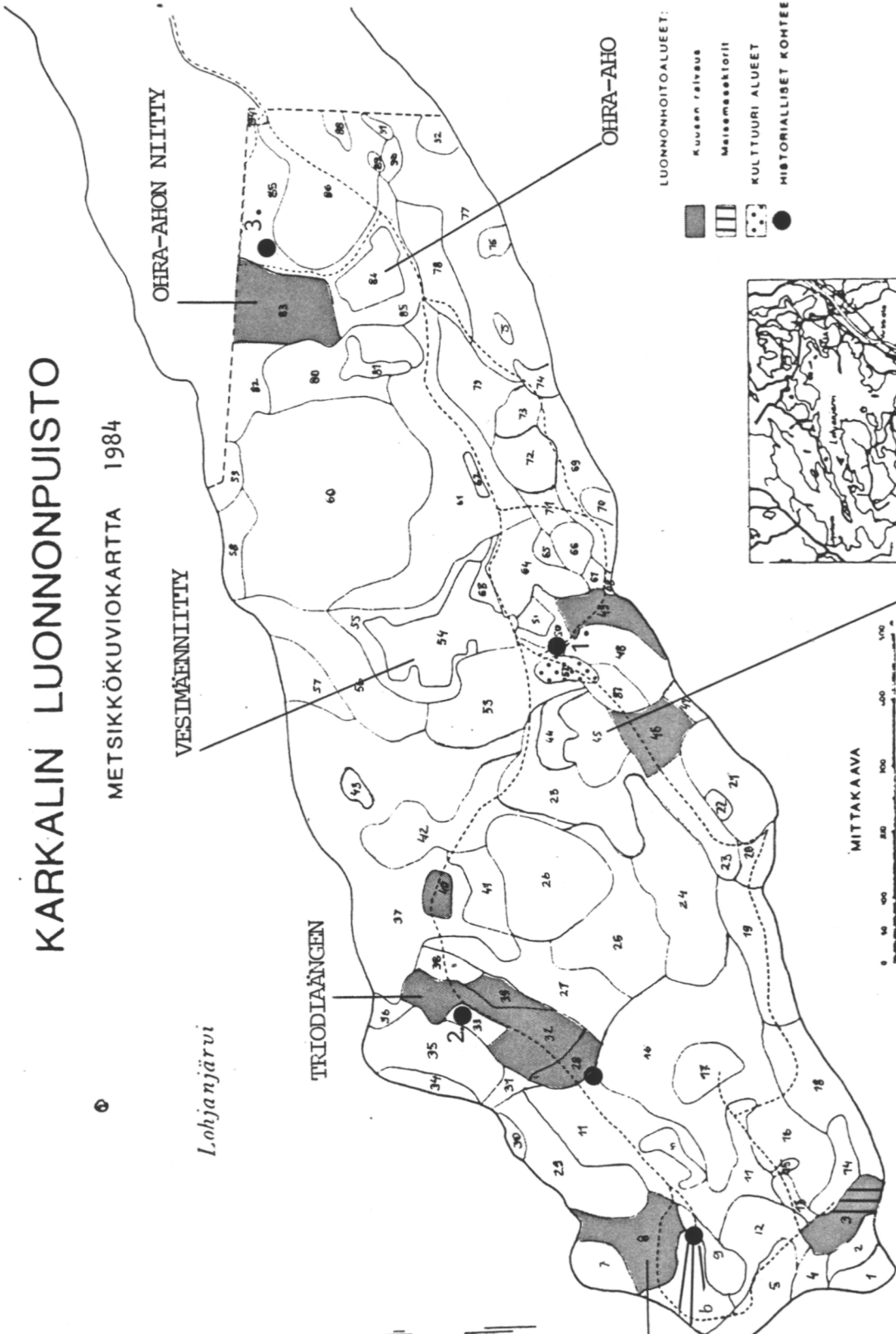
LUONNONHOITOALUEET:

- Kuvien raitaus
- Maisemasektorit
- KULTTUURI ALUEET
- HISTORIALLISTET KOHTEET

TORPAT:

- 1. TUOMIHIEIJA
- 2. KUKINHUONE
- 3. LEPOLA

LIITE I LUETTELO LUONNONHOITO- JA KULTTUURIMAISEMAKOHTEIDEN KUVIOISTA

<u>kuvio</u>	<u>pinta-ala</u>	<u>hoitokohde</u>
3	0,80 ha	näköalapaikka, pähkinäpensaslehto
6	0,90 ha	- " - huvimajanpaikka
8	1,30 ha	pähkinäpensaslehto
28	0,50 ha	- " - miilunpohja
32	1,50 ha	- " -
33	0,30 ha	Kukinhuoneen torppa
39	0,40 ha	pähkinäpensaslehto
40	0,20 ha	punavalkun kasvupaikka
45	1,00 ha	Tuomiherran niitty
46	0,90 ha	kevätspektilajien löytöpaikka
49	0,80 ha	pähkinäpensaslehto
52	0,30 ha	Tuomihiedan torpan pihapiiri
54	1,50 ha	Vesimäen niitty
83	1,50 ha	Ohra-ahon niitty (vertailukohde)
84	0,80 ha	Ohra-aho
85	2,60 ha	suorasuukotilon löytöpaikka, Lepolan torppa, kivetty lähde
Yht. 15,00 ha		

4. KARKALIN LUONNONPUISTON SUUNNITELMA OPASTEISTA JA RAKENTEISTA

4.1 OPASTUSPAIKAT

Luonnonpuiston pysäköintialueelle rakennetaan opastustaulu sekä luontopolun suomen- ja ruotsinkielisten esitteiden jakelulaatikko. Vanhan torpan pihapiiri varustetaan samoin opastustauluilla. Opastuspaikat toimivat myös levähdyspaikkoina.

4.1.1 Pysäköintialue

Luonnonpuiston pysäköintialuetta laajennetaan ja sen itä- ja pohjoisrajan alkuun rakennetaan yksinkertainen matala aita. Aita selventää luonnonpuiston rajan alkukohtaa maastossa.

Pysäköintialueen muu varustus on:

- * pöytäpenkkiyhdistelmä
- * roskasäiliö
- * kuivakäymälä
- * puomi
- * opastustaulu

Pysäköintialueen opastetaulun tarkoituksena on antaa yleiskuva puistosta ja kertoa puiston kasveista, linnuista, sienistä ja hyönteisistä.

Opastustaulu sisältää:

- * havainnollinen kartta puistosta
- * järjestyssäännöt suomeksi, ruotsiksi, saksaksi ja englanniksi
- * yleiskuvan puistosta ja sen historiasta, selittää puiston luonteen ja tarkoituksen sekä merkityksen tutkimukselle
- * rajamerkintöjen selittäminen (suomeksi, ruotsiksi, saksaksi ja englanniksi)
- * polkujen merkinnän selittäminen, polkujen pituudet (suomeksi, ruotsiksi, saksaksi ja englanniksi)
- * selvitys palveluista (uimapaikka, huvimajan paikka, niityn opastuspaikka)
- * esitteiden jakelulaatikot ja tiedot siitä, mistä muualta esitteitä on saatavissa.

4.1.2 Vanhan torpan pihapiiri

Torpan rauniot jätetään koskemattomiksi. Pihapiiriin asetetaan kaksi penkkiä ja roska-astia sekä opastustaulu.

Opastustaulu keskittyy kertomaan Karkalin luonnonpuiston historiasta, lehdoista ja lehtoniityistä, luonnon kehittymisestä kulttuuriympäristöstä metsäksi.

Opastustauluun kuuluu:

- * kartta kulttuurialueista (vanhat pellot, niityt ja torpat)
- * selvitys siitä, miten puistoa hoidetaan ja miten vanhoja kulttuuriympäristöjä pyritään säilyttämään
- * puiston historia

4.2 LEVÄHDYSPAIKAT

Pysäköintialueen ja vanhan torpan pihapiirin lisäksi levähdyspaikkoja ovat huvimajan paikka ja uimaranta.

4.2.1 Huvimajan paikka

Paikalla sijainneesta huvimajasta on jäljellä nurkkakivet ja tiilistä muuratun uunin jäännökset. Rauniot säilytetään ja paikalle tuodaan pieni opastustaulu, jossa kerrotaan huvimajasta ja ajasta, jona Karkalin niemi oli arkkipiispa Gustav Johanssonin kevänviettoalueena. Raunioiden viereen rakennetaan pöytäpenkkiyhdistelmä ja sen lähelle tuodaan roska-astia.

4.2.2 Uimaranta

Uimaranta varustetaan pöytäpenkkiyhdistelmällä ja roska-astialla.

4.3 OPASTEET

Luontopolun kohteet merkitään kohdeopastein. Luontopolku on merkitty maastoon oranssin värisin maalimerkein. Tarvittaessa voidaan käyttää polun merkinä erillistä paalua, jonka pää on maalattu oranssilla maalilla

Luontopolun alku ja risteyskohdat merkitään luontopolkuviitoin paikkoihin, joissa joudutaan käyttämään puomia, rakennetaan polkuviitta, joka toimii myös puomina. Luontopolun kohteelle 16 rakennetaan puomit estämään kalliojyrkänteeltä putoamisen.

Puiston rajat on merkitty valkoisin maalimerkein. Maalimerkin lisäksi käytetään rajalinjan merkitsemiseen alumiinipellistä valmistettuja tunnuskilpiä.

Jalankulkijoita ja veneilijöitä varten asetetaan rajakilpiä ja maihinnousukieltoja.

4.4 LUONTOPOLKU

Karkalin luonnonpuiston luontopolku on kokonaisuudessaan noin 6 km pitkä. Polkuverkosto on kuitenkin sellainen, että se mahdollistaa myös lyhyemmät reittivalinnat. Uusia polkuja voidaan tehdä ja jo olemassa olevia sulkea tarvittaessa. Luontopolusta tehdään sekä suomen- että ruotsinkielinen esite ja luontopolun kohteet merkitään kohdeopastein.

Polkuverkoston kosteisiin paikkoihin rakennetaan pitkospuut kyllästetystä puusta. Vanhoja pitkospuuta uusitaan tarpeen mukaan. Pitkospuiden kuljettaminen tehdään moottorikelkalla talviaikana, ettei kasvillisuus vahingoitu. Myös rantapolun kivikkoiseen osaan voidaan kulkemisen helpottamiseksi rakentaa pitkospuut.

4.5 ESITE

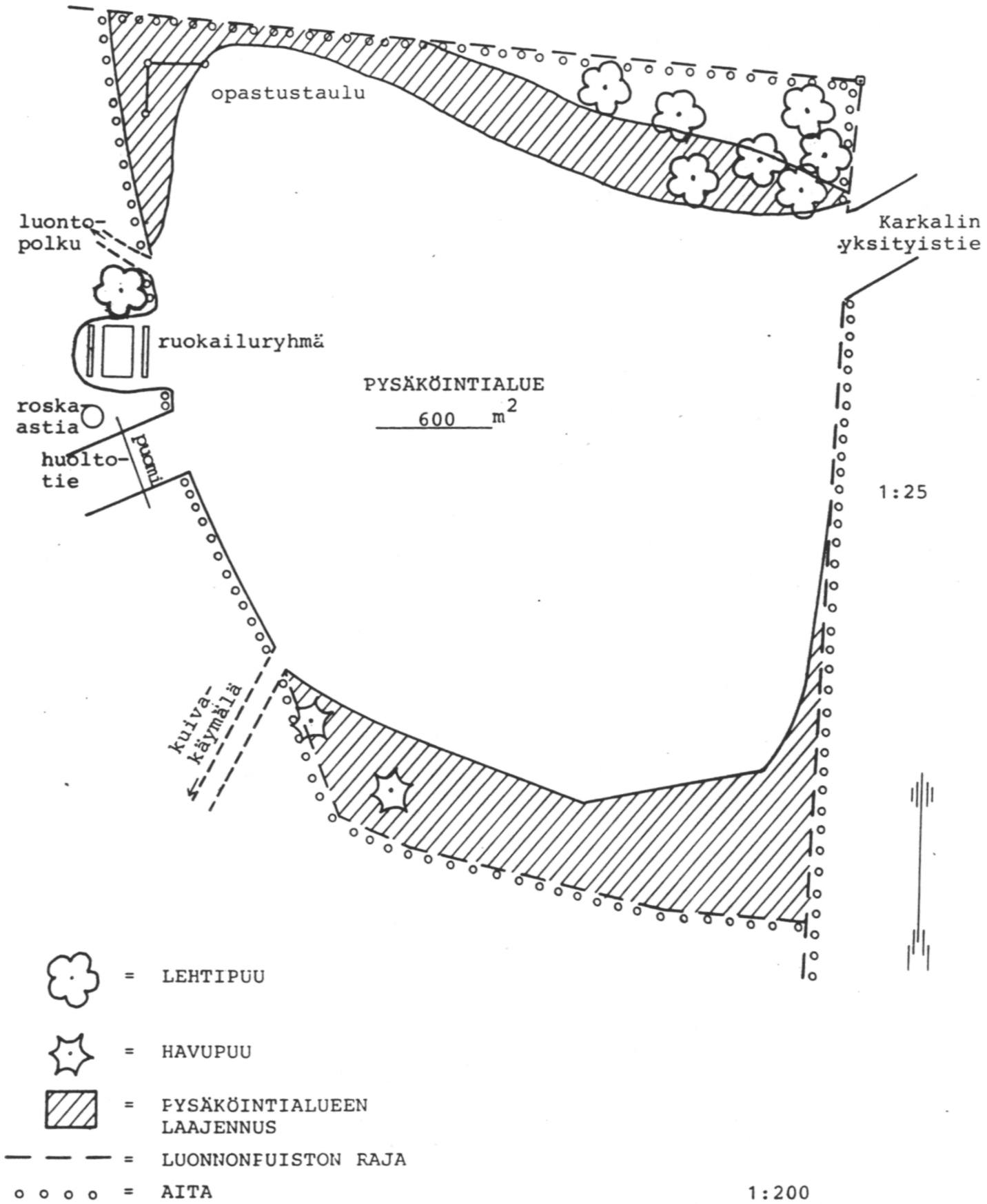
Luontopolkua varten laaditaan esite, jossa selostetaan polun kohteet. Esite sisältää lyhyen Karkalin luonnonpuiston historian. Esite laaditaan myös ruotsinkielisenä.

Esitteen jakelu tapahtuu seuraavissa pisteissä:

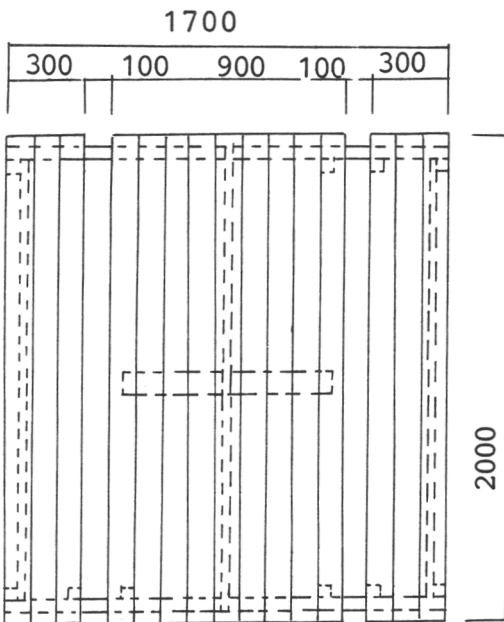
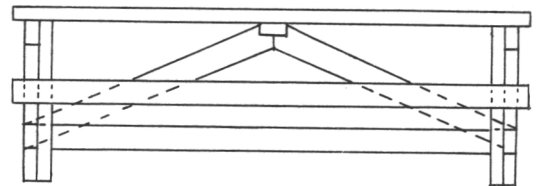
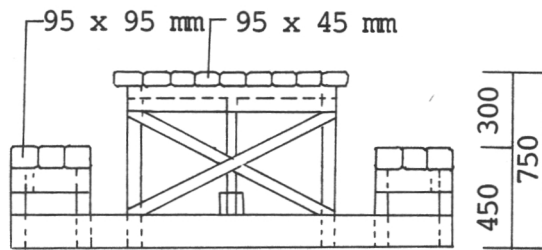
- Ruotsinkylän tutkimusalue
- luonnonsuojeluvartija
- tutkimusalue toimisto ja tiedotusyksikkö
- esitteen jakelulaatikat puiston pysäköintialueella

5. LIITTEET KARKALIN LUONNONPUISTON SUUNNITELMAAN OPASTEISTA JA RAKENTEISTA

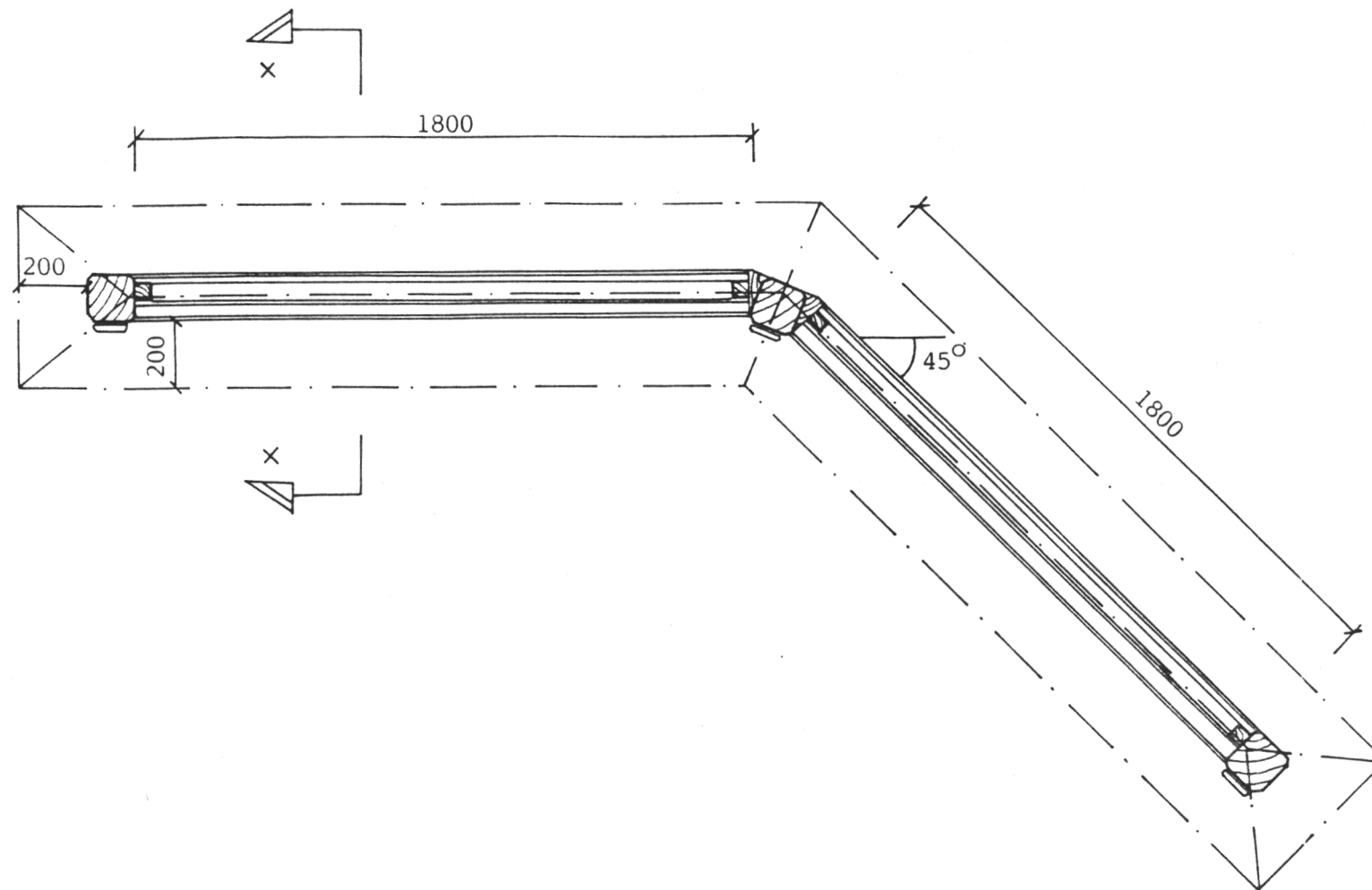
LIITE I	Pysäköintialue
LIITE II	Ruokailuryhmä
LIITE III	Pysäköintialueen opastustaulu
LIITE IV	Opastustaulu
LIITE V	Vanhan torpan pihaketo
LIITE VI	Luontopolun kohteen numeropaalu
LIITE VII	Luontopolun viitoitus
LIITE VIII	Rajamerkintä
LIITE IX	Rajakilpi
LIITE X	Luontopolkukohteet, opasteiden ja kilpien sijainti
LIITE XI	Pitkospuut

- Ruokailuryhmä sijoitetaan pysäköintialueen viereen tasoitetulle paikalle
- Käsitellään harmaalla puunsuoja-aineella (tukirakenteet tämän lisäksi painekyllästettyä puuta)

PYSÄKÖINTIALUEEN OPASTUSTAULU 1:20

Pysty- ja vaakatorpat kyllästetystä 145x145 kokoon höylätystä puutavarasta, jonka kulmiin höylätään 10 mm:n viisteet

Ikkunapuitteet tehdään erillisen työpiirustuksen mukaisesti

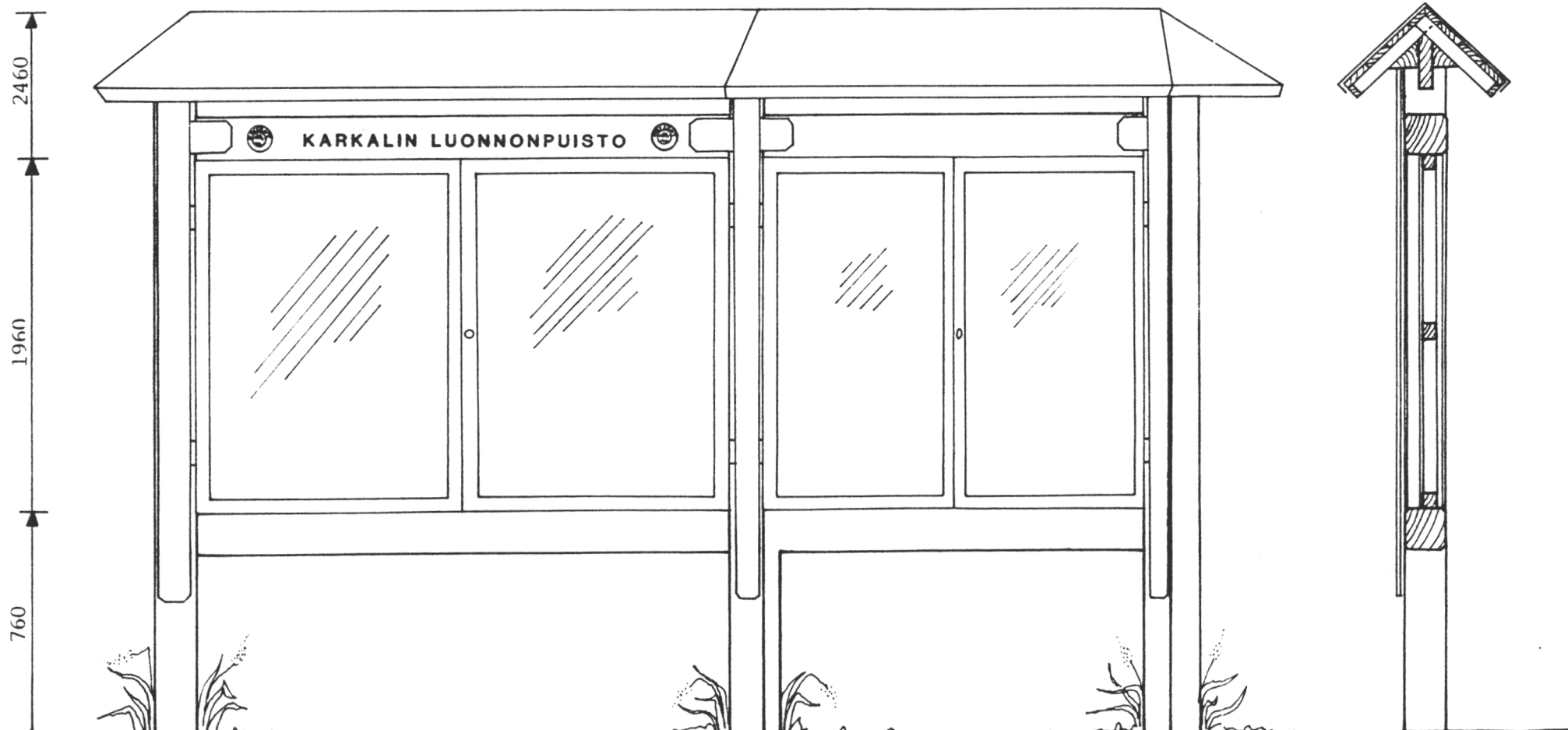
Ikkunamateriaalina 4 mm:n lasi tai plexi

Kattomateriaalina esim. musta kattohuopa tai paanu

Puuosat käsitellään harmaalla puunsuoja-aineella

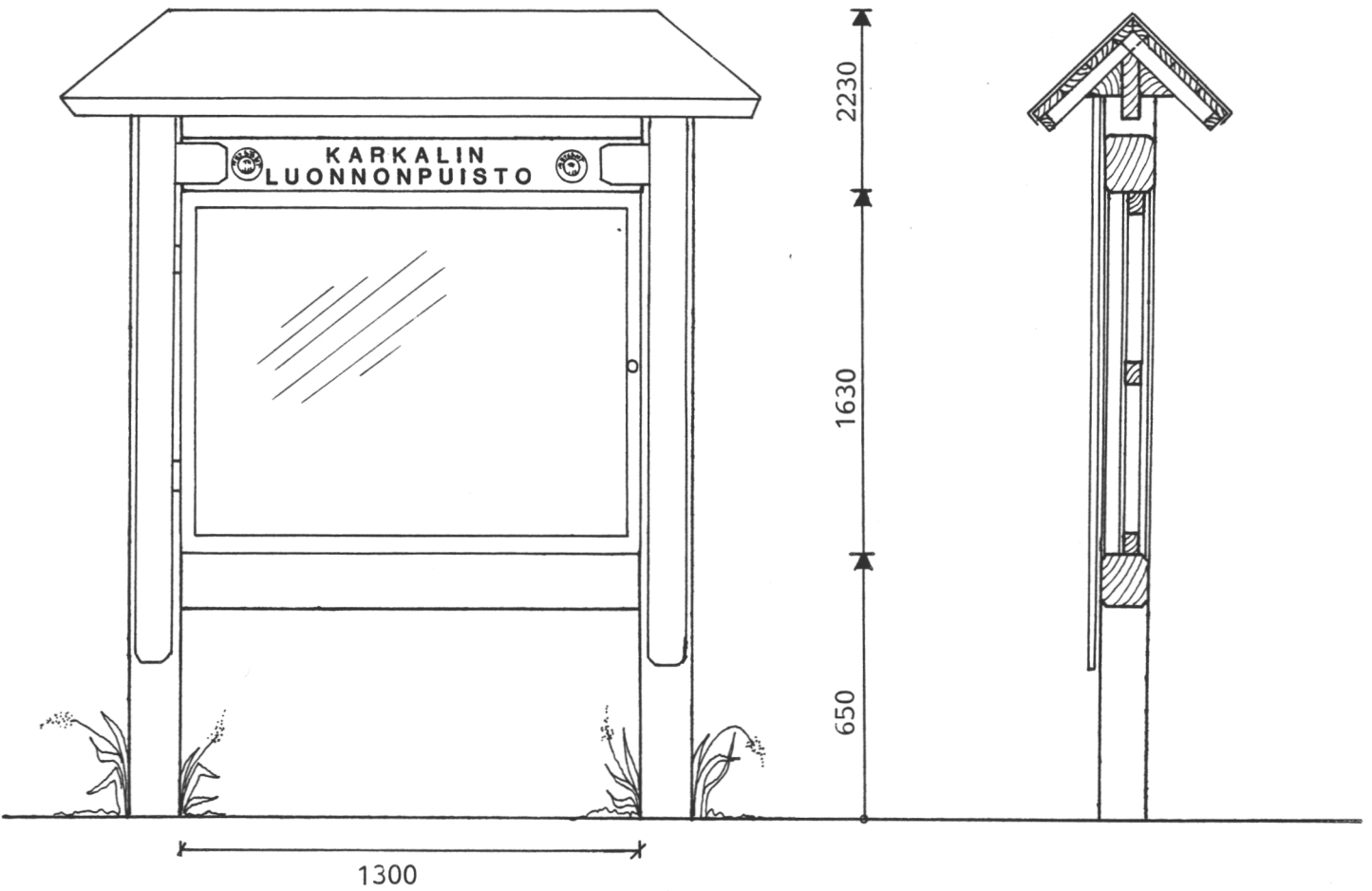
Opastusaineisto valmistetaan erikseen toimitustyönä; Aineistoa voidaan tarpeen mukaan lisätä tai vaihtaa

Paperin kestettävä valca ja kosteutta (esim. laminointi)

Vantaa 19.8.1987

EV/ES

OPASTUSTAULU

Pysty- ja vaakatonlat kyllästetystä 145x145 kokoon höylätystä puutavarasta, jonka kulmiin höylätään 10 mm:n viisteet

Ikkunapuitteet tehdään erillisen työpiirustuksen mukaisesti

Ikkunamateriaalina 4 mm:n lasi tai plexi

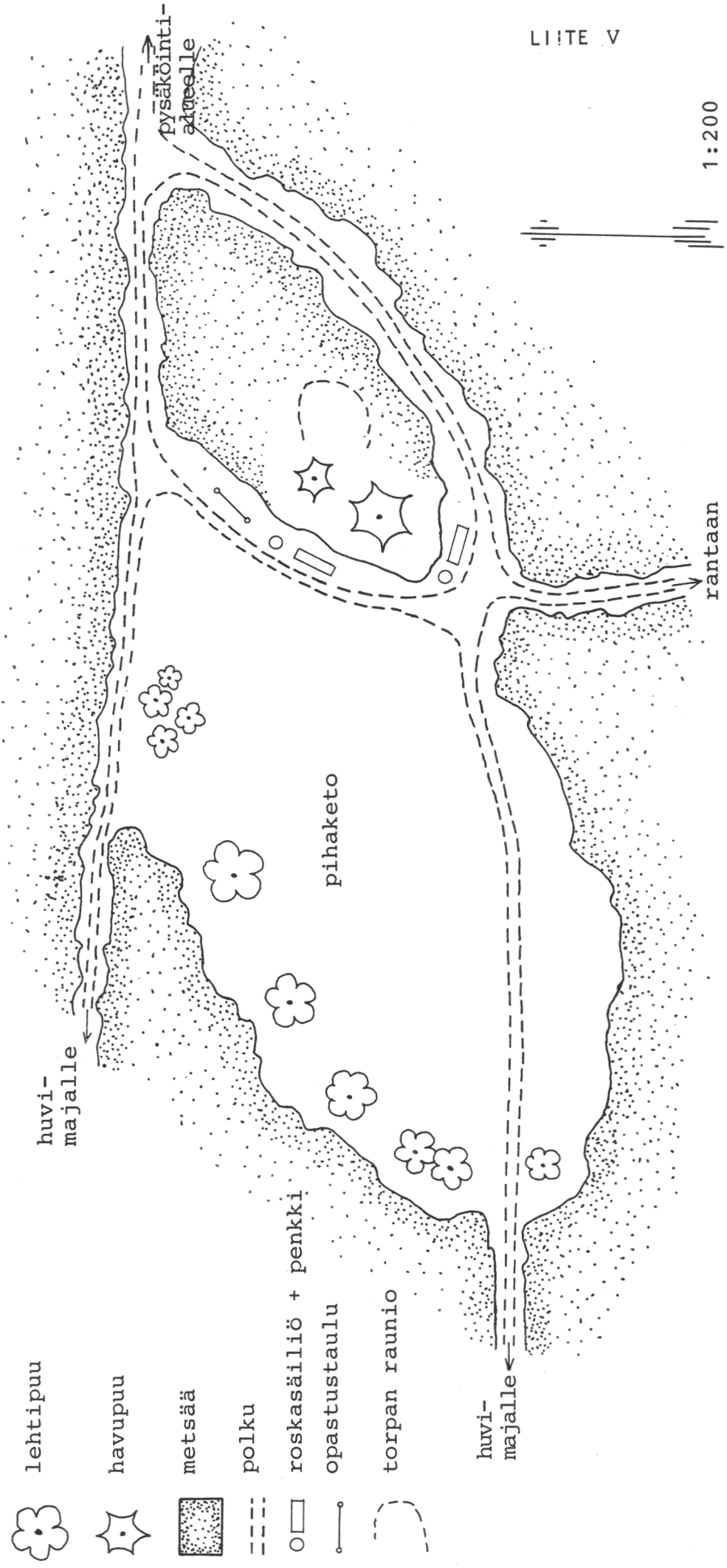
Kattomateriaalina esim. musta kattohuopa tai paanu

Puosat käsitellään harmaalla puunsuoja-aineella

Opastusaineisto valmistetaan erikseen toimistotyönä;
Aineistoa voidaan tarpeen mukaan lisätä tai vaihtaa

Paperin kestettävä valoa ja kosteutta (esim. laminointi)

VANHAN TORPAN PIHAKETO

LIITE V

1:200

- lehtipuu
- havupuu
- metsää
- polku
- roskäsäiliö + penkki
- opastustaulu
- torpan raunio

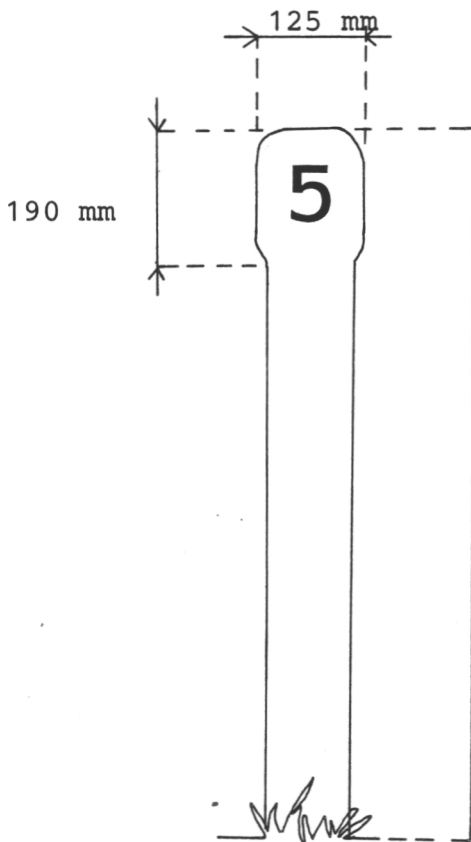
huvi-
majalle

pihaketo

huvi-
majalle

rantaan

pysäköinti-
alueelle

LUONTOPOLUN KOHTEIDEN MERKINTÄ NUMEROPAALUILLA:

- luontopolun kohteet merkitään maastoon numeropaa luilla

MATERIAALI:

- 2" x 5" ja 2" x 4" paine-
kyllästettyä lankkua
- käsitellään harmaalla puun-
suoja-aineella
- n. 1000 mm - numerot kaiverretaan - näkyvät
tummalla pohjalla vaaleina

LUONTOPOLUN VIITOITUS

LUONTOPOLKU >

VIITTA LUONTOPOLUN ALKUUN

YHDISTETTY POLKUVIITTA JA PUOMI
POLUN SULKEMISTA VARTEN

< LUONTOPOLKU

750 mm

VIITAT POLKUJEN RISTEYKSIIN

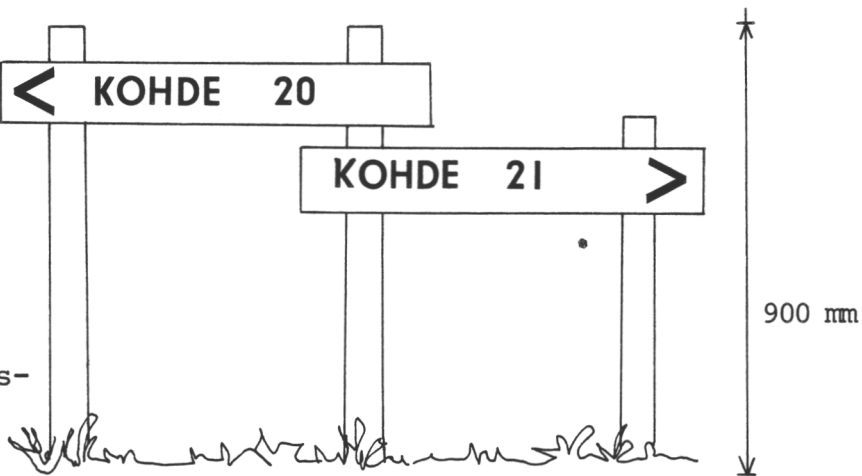
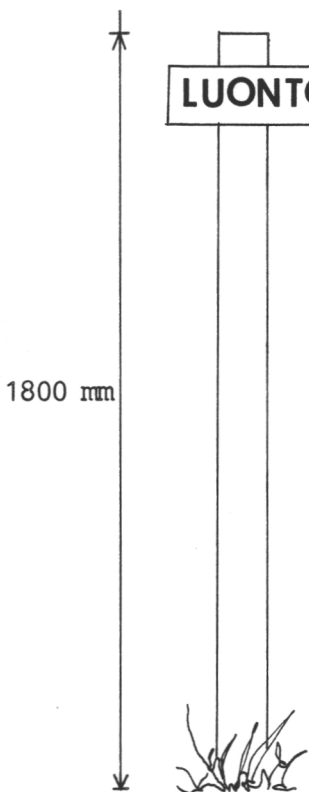
< KOHDE 20

KOHDE 21 >

900 mm

MATERIAALI:

- viitat 1,5" x 5" lankkua
- paalut 5" x 5" (paineekyllästettyä)
- käsitellään harmaalla puunsuoja-aineella
- kirjaimet kaiverretaan; näkyvät tummalla pohjalla vaaleina

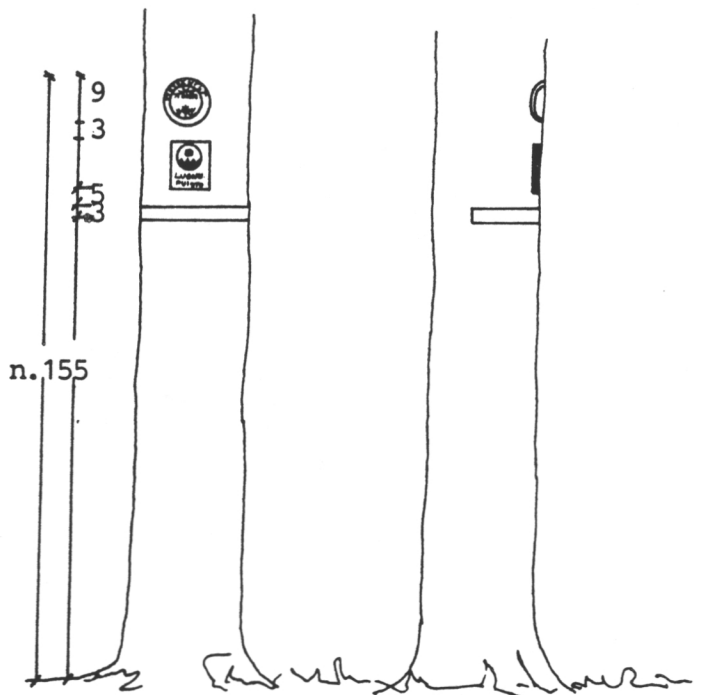
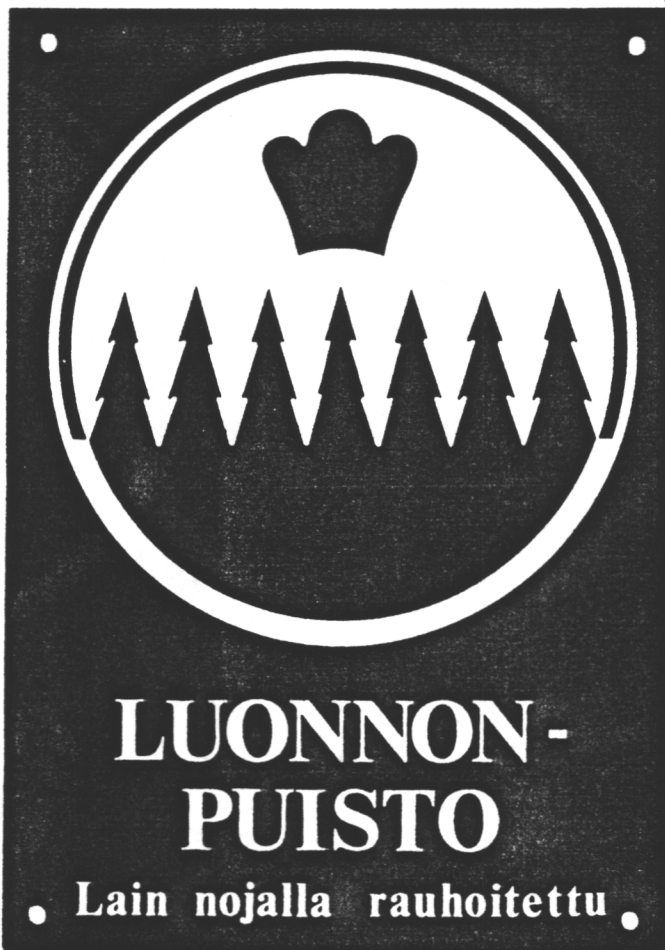

∅ 90 mm

KARKALIN LUONNONPUISTON
RAJA MERKINTÄ

(viite: KIRJE TAT 11.11.1986
nro 16786/128/86)

30 mm

mittakaava 1:10

RAJAKILPI

Käyttö:

- jalankulkijoita varten luonnonpuiston rajalla sellaisissa kohdissa, joissa polut tulevat puistoon
- veneilijöitä varten

Värit:

- pyöreä metsäntutkimuslaitos-kyltti vihreävalkoinen
- muoviin laminoitava lisäkilpi valkea, jossa vihreät reunukset
- lisäkilven teksti musta, kartan voi värittää sellaisilla väreillä, jotka kestävät auringon valoa

Materiaali:

- metsäntutkimuslaitos-kyltti maalattua alumiinia
- taustalevy kosteutta kestävää vaneria esim. vesivaneria
- kehykset suoja-aineella käsiteltyä puuta
- paperi laminoidaan
- paalu suoja-aineella käsiteltyä puuta

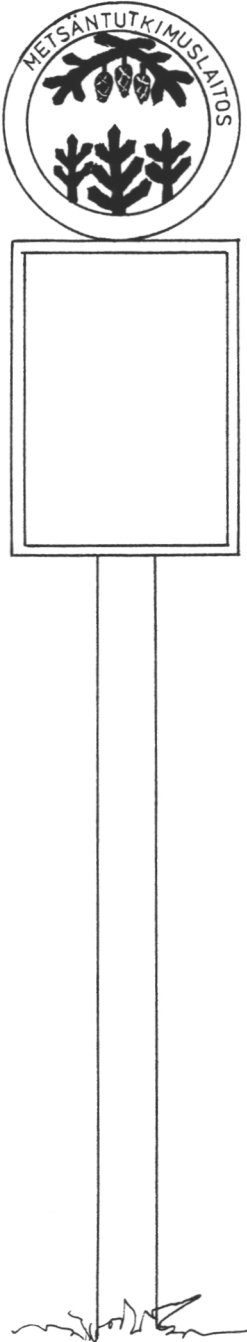
Kiinnitys:

- laminoitu kartta-järjestyssääntö -juliste pysyy paikoillaan kehyksen avulla

Valmistus:

- Mainospyörä p. 8012022 (maalattu alumiini)
- Lamiprint p. 554521 (laminointi)
- puuosat Metsäntutkimuslaitoksen omana työnä
- paalu painekyllästetystä puusta - käsitellään harmaalla puunsuoja-aineella
- laminoituneen paperin taakse on mahdollisuus saada tarra kiinnitystä varten (laminaattiin ei saa tehdä reikää)

(viite: KIRJE TAT 11.11.1986
nro 16786/128/86)

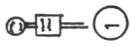

KARKALIN LUONNONPUISTO

OPASTUSPAIKAT JA OPASTEET

Opastustaulu

Rajakilpi

Luontopolun kohde

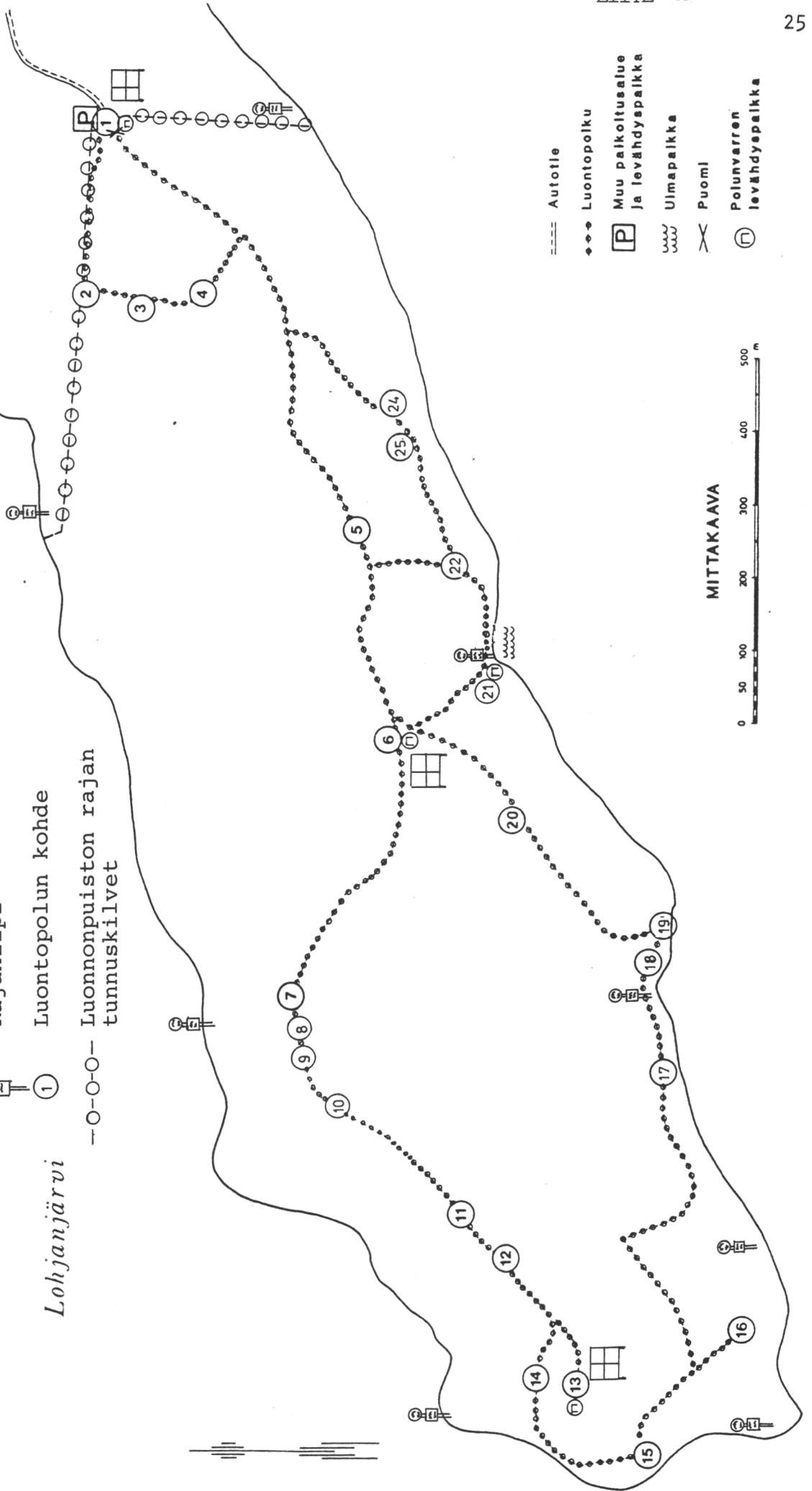
Lohjanjärvi

—○—○—○— Luonnonpuiston rajan
tunnuskilvet

- Autotie
- Luontopolku
- Muu paikoitusalue ja levähdyspaikka
- Ulmapaikka
- Puomi
- Polunvarren levähdyspaikka

MITTAKAAVA

PITKOSPUUT

PITKOSPUUT

Sahattua 7,5 cm X 35 cm painekyllästettyä lankkua.

Aluspuut painekyllästettyä 10 cm x 10 cm parrua.

Lankut naulataan aluspuihin 150 mm:n kalvanoiduilla nauloilla.

5 m:n pituisissa pitkospuissa on vähintään 3 aluspuuta.

Lankkuja asennetaan kaksi rinnakkain.

Luontopolun kohteen kohdalla lankkuja laitetaan useampia ohituksen mahdollistamiseksi.

7. LIITTEET SUUNNITELMAAN KARKALIN LUONNONPUISTON HUOLLOSTA

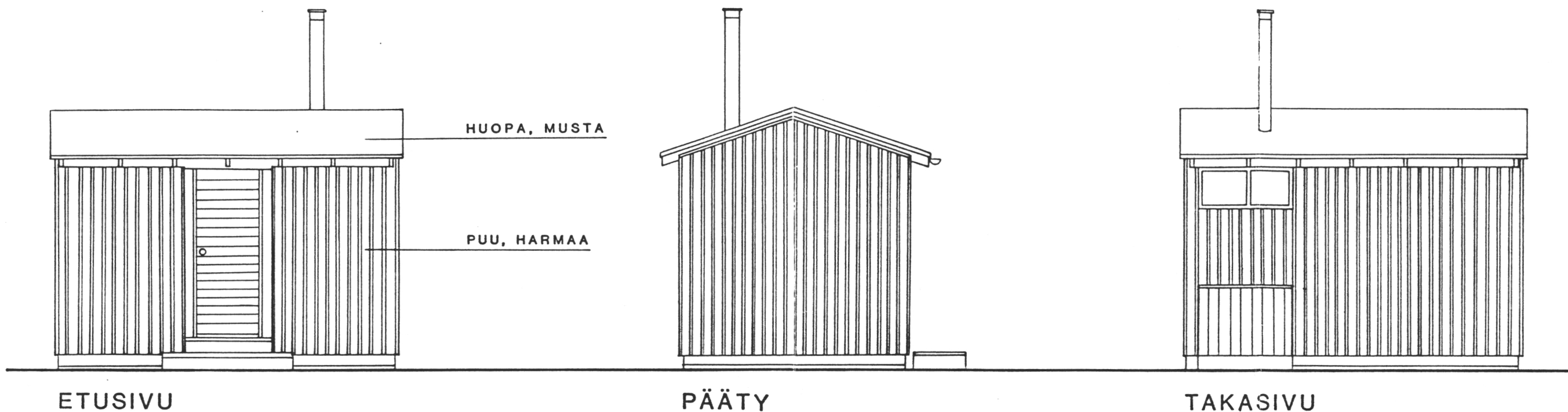
LIITE I Kompostoiva kuivakäymälä/ varasto

LIITE II Pysäköintialue

LIITE III Pysäköintialueen ympärille rakennettava aita

LIITE IV Metsikkökuviokartta v.1984/ Huoltotie

LIITE V Karttaote 1:20000

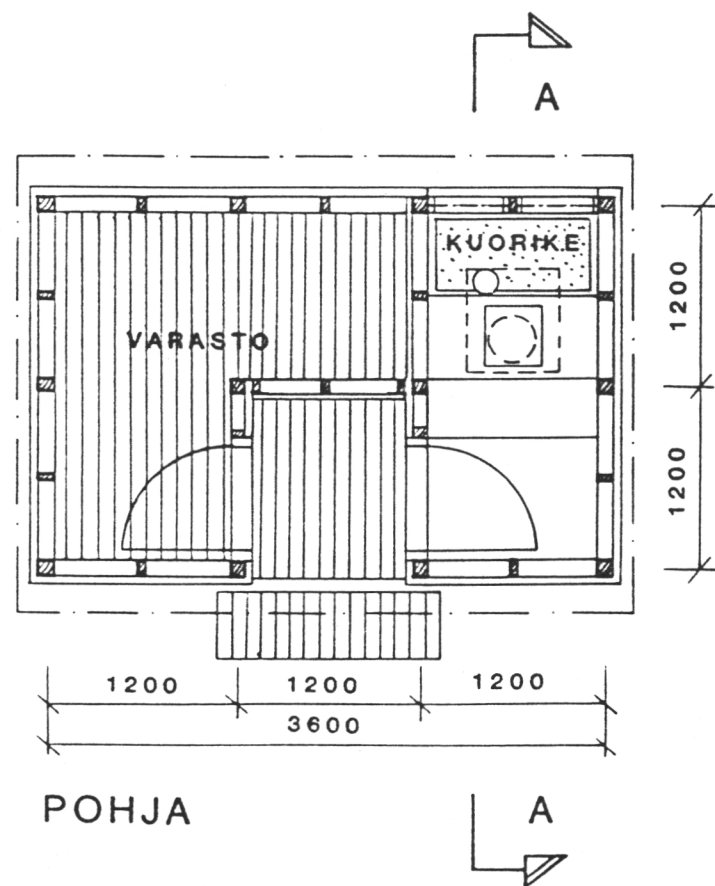

ETUSIVU

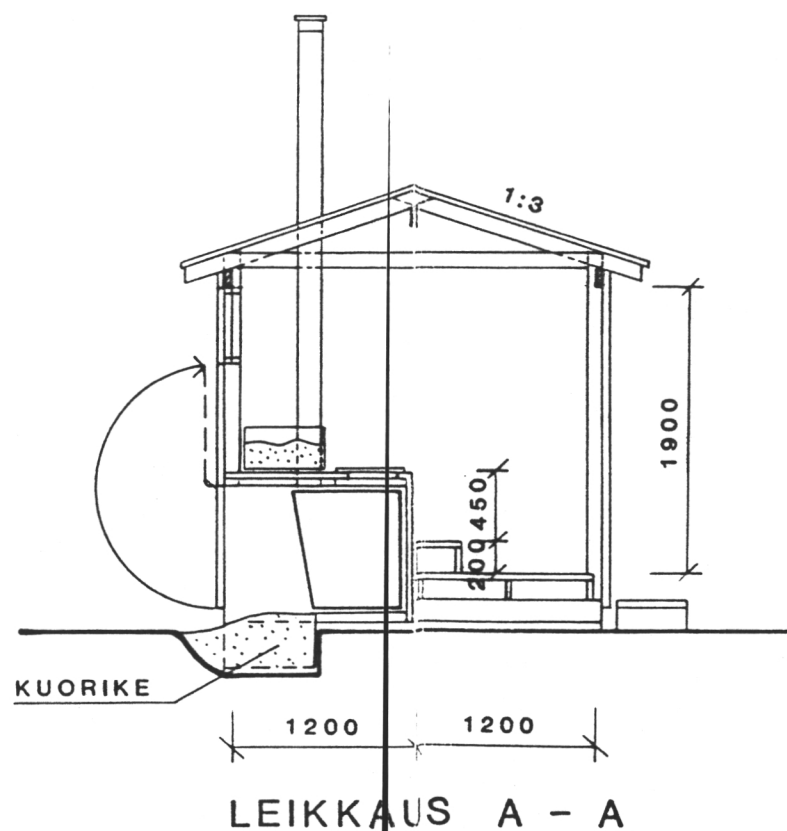
PÄÄTY

TAKASIVU

- * Rakennusaineena sahapintainen puutavara, katteena musta huopa
- * Kompostointisäiliö lujitemuovia
- * Käsittely harmaalla puunsuoja-aineella

POHJA

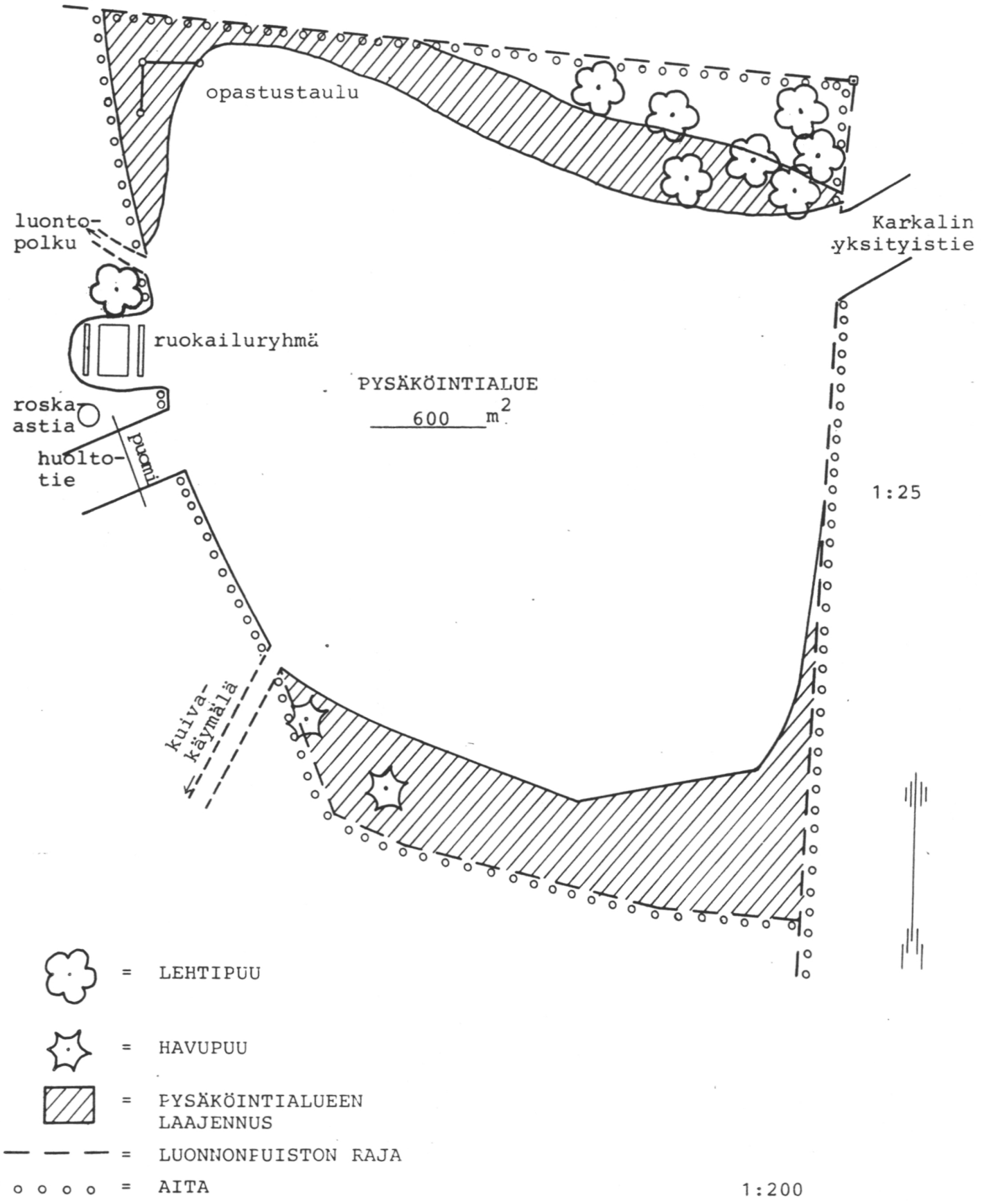
LEIKKAUS A - A

METSÄHALLITUKSEN SUUNNITELMASTA
MUUTTANUT:

6.2.1987 Metla/htt

Esko Vekeli
Esko Vekeli rkm.

KANSALLISPUISTOJEN RAKENTEET	
KOMPOSTIKÄYMÄLÄ	1:50
D.2.1.	
KALEVI OSMO, ARKITEHTI SAPA	
28.12.1983 <i>Kalevi Osmo</i>	

= LEHTIPUU

= HAVUPUU

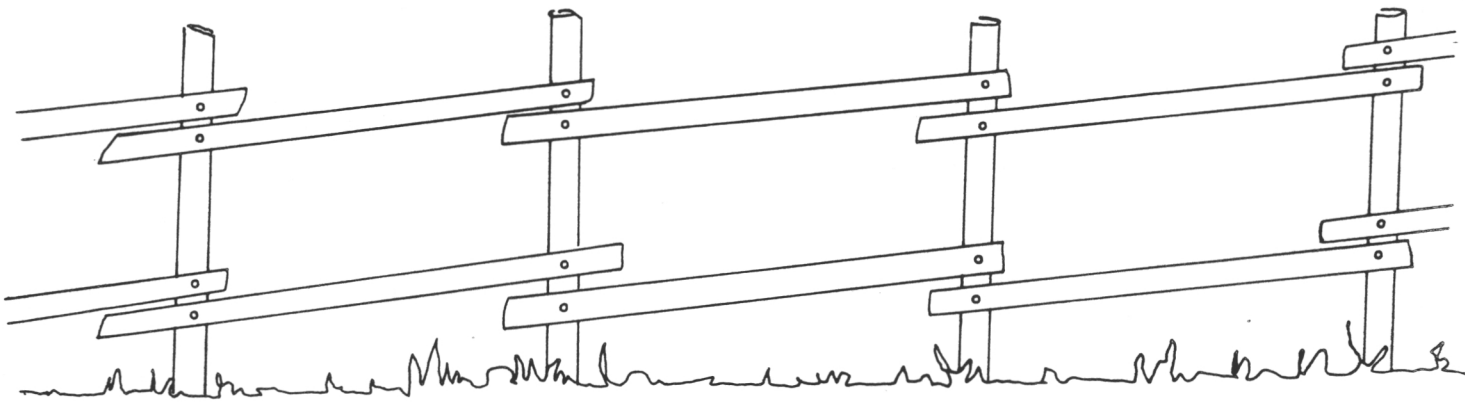

= PYSÄKÖINTIALUEEN LAAJENNUS

--- = LUONNONFUISTON RAJA

o o o o = AITA

METSÄNTUTKIMUSLAITOS

AITA

Yksinkertainen aita kuorituista riuuista rajoittamaan pysäköinti-
aluetta puistosta ja selventämään puiston ja yksityismaiden välistä
rajaa puiston pohjois- ja itärajan kulmauksessa.

KARKALIN LUONNONPUISTO

METSIKKÖKUVIOKARTTA

Lohjanjärvi

Karkalin
yksityistie

pysäköintialue

kääntöpaikka

HUOLTOTIE

pituus 1100 m

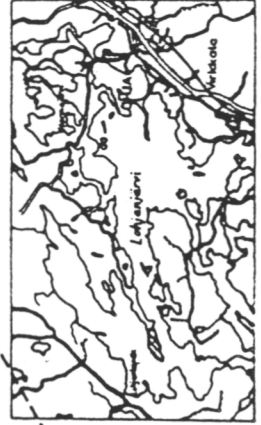
leveys 2-2,5 m

sora

raekoko 0-64 mm

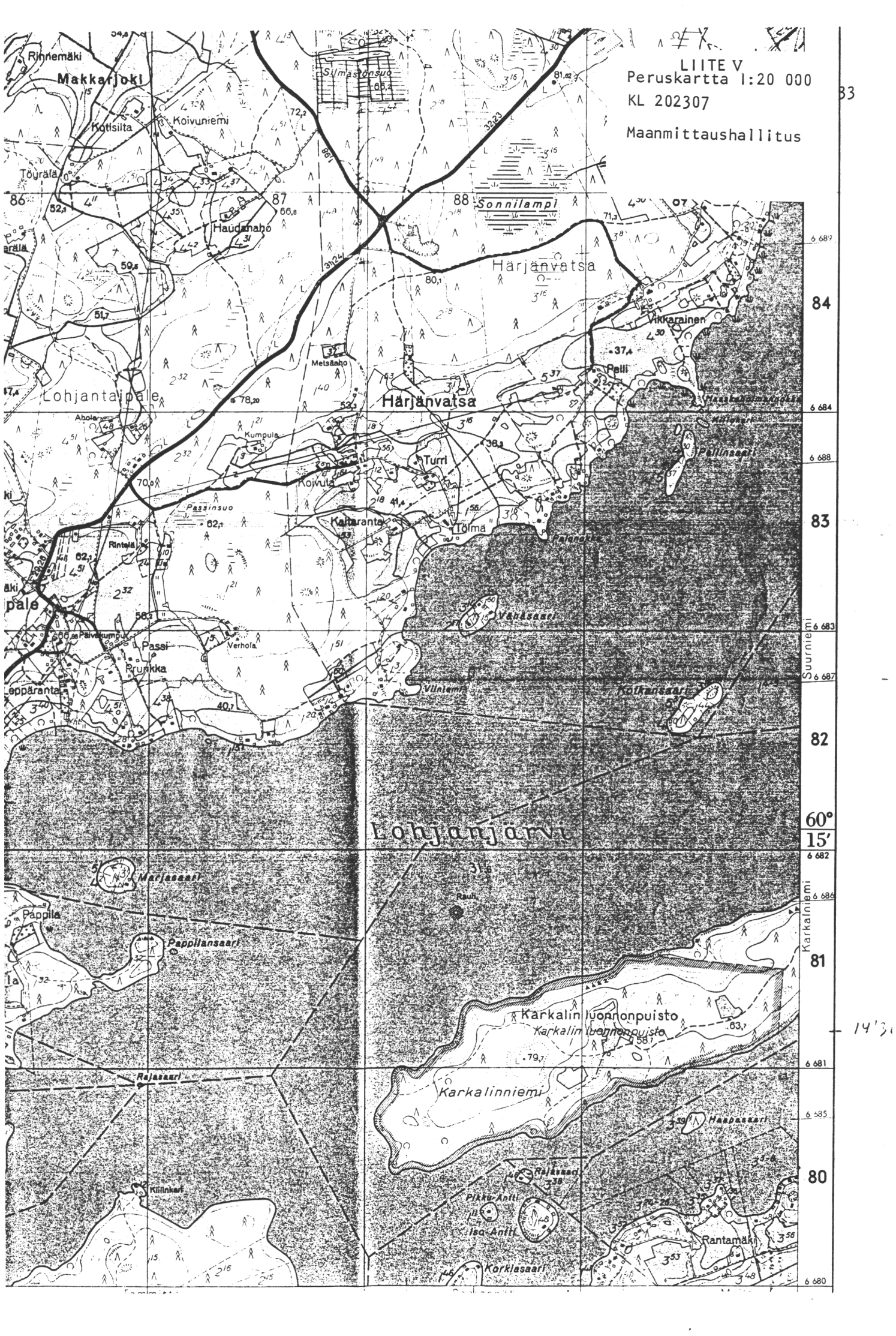
kääntöpaikka 100 m²

rumpuja 3 kpl

MITTAKAAVA

LIITE V
Peruskartta 1:20 000
KL 202307
Maanmittaushallitus

83

84

83

82

60°
15'

81

80

1430

8 . KARKALIN LUONNONPUISTON LUONNONHOITO- JA KULTTUURIALUEIDEN HISTORIA

Karkalinniemi on ollut kirjallisten tietojen mukaan asuttu jo vuonna 1587 ja siellä on joidenkin tietojen mukaan ollut asutusta jo vuonna 1460 .

Ihmisen vaikutus kasvillisuuteen on ollut melko voimakas ennen vuotta 1881 . Niemellä on harjoitettu kaskiviljelyä ja siellä olevia niittyjä on niitetty ja käytetty karjan laitumina . Vuonna 1881 maanviljelys väheni ja alueesta tuli Gustav Johanssonin (myöhemmin Suomen arkkipiispa) kesänviettoalue . Johansson uudisti viljelymenetelmiä . Kaskeaminen hylättiin ja osa niityistä muutettiin pelloiksi . Karja sai kuitenkin laiduntaa metsässä ja niemen kärjestä aidattiin alue hevosten laitumeksi . Osa niityistä jätettiin metsittymään .

Vuonna 1902 Gustav Johansson rakennutti niemen kärkeen huvimajan . Sinne tehtiin pähkinänkeruumatkoja ja pidettiin heinäkorjuujuhlia . Niemeen raivattiin polkuja retkeilyjä varten .

Johanssonin poika Kustavi Kaila, jonka omistukseen Karkali siirtyi 1930-luvulla, pyrki myös pitämään Karkalin niemen mahdollisimman luonnontilaisena . Kuitenkin vielä 1950-luvulla harjoitettiin niemellä rajoitettua metsässälaiduntamista ja metsänhakkuita suoritettiin 1940-luvulla ja vuosina 1957-1959 .

Karkali siirtyi Asunto-Säästäjä Oy:n omistukseen 1950-luvun lopulla ja niemelle alettiin suunnitella lomakylää . Karkalin tila vuokrattiin ja vuokraviljelijä käytti niemessä olevia peltoja viljelykseen .

Karkalin niemessä on ollut kolme torppaa: Kukinhuone, Tuomihieta ja Lepola . Kukinhuone ja Tuomihieta ovat olleet raunioina jo vuonna 1881, kun G. Johansson osti Karkalin . Lepolan torppa on ollut asutettu vielä 1910-luvulla .

*P. Saarnio
29.1-88
RS-*

Metsäntutkimuslaitos

D n:o 1/60/88
Saapui 27/1
Esittelijä Saarnio

Viite kirjeenne 17515/15523/128/88
Hanvisning 6.1.1988
Asia KARKALIN LUONNONPUISTON
Ärende ERITYISSUUNNITELMAT

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
Tutkimusalaustoimisto
Saap. 28/1 -88
Dnro 1523/125/88

./.

Metsäntutkimuslaitos on viitekohdassa mainitussa kirjeessään toimittanut ympäristöministeriölle Karkalin luonnonpuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan kuuluvat Karkalin luonnonpuiston erityissuunnitelmat. Nämä suunnitelmat muodostuvat luonnonhoitosuunnitelmasta, kulttuurimaisema-alueita koskevasta suunnitelmasta, opasteita ja rakenteita koskevasta suunnitelmasta sekä puiston huoltoa koskevasta suunnitelmasta.

Ympäristöministeriö katsoo, että Karkalin luonnonpuiston erityissuunnitelmat ovat alueen luonteen huomioon ottaen tarkoituksenmukaisia eikä ministeriöllä ole huomauttamista suunnitelmien suhteen.

Apulaisosastopäällikkö

Pertti Seiskari
Pertti Seiskari

Suunnittelija

Urpo Häyrinen
Urpo Häyrinen

UH/ss

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
TUTKIMUSALUETOIMISTO
UNIONINKATU 40 A
00170 HELSINKI
PUH: 90/661401

ISBN 951-40-1034-5

VAPK Kampin VALTIMO
Helsinki 1989